

Biópolimerek: biológiai makromolekulák
építőkövekből (monomerekből) felépülő láncok

Monomerek száma: $N \gg 1$

Tipusosan: $N \sim 10^2 \sim 10^4$ (az DNS: $N \sim 10^9 \sim 10^{10}$)

Biópolimer

Egység

Kötés

Fehérje

aminoacid

Kovalens (peptid)

Nukleinsav
(RNS, DNS)

nukleotid

Kovalens (foszforészter)

Poliszacharid
(glikogén)

Cukor
(glükóz)

Kovalens (pl.: glikozid)

Fehérjepolimer
(mikrotubulus)

Fehérje
(tubulin)

Nemkötés

A polimerek alokja a kólingó mozgásra szerveződés
 (Brown-féle mozgás)

- az elemi vektorok orientációs rendezetlenségére törekvése $\Rightarrow$ negatív
- Entropikus negatív: termikus gerjesztés a polimerlánc
random ide-oda hajló fluktuációkat végez

nő a lánc konformációs entropiája
 (elemi vektorok orientációs rendezetlensége)

entropia maximuma való törekvés
miatt a polimerlánc rövidül

A globális alak és a negatív között: összefüggés

l : persistencia hossz
 (hajlítószerűségét jellemzi)

L : kontúrhossz

Merő lánc:
 $l \gg L$

pl.: mikrotubulus

Szemiflexibilis lánc:
 $l \sim L$

pl.: Aktin filamentum

Flexibilis lánc:
 $l \ll L$

pl.: DNS molekula

Entropikus rugalmasság vizsgálata: pl.: csukókötés DNS láncra

Macromolekulák szekvenciát kialakító kötések egyenértékűek a kis-
molekuláit ábrázoló kötésekkel

Polimer és macromolekulák $\rightarrow$ óriásmolekula
(szintetikus) (biopolimer)

Homopolimer: A-A-A-A-A

Kopolimer nomenklatura:

AAA-BBB-AAA-BBB: blokkos

A-B-A-B-A-B-A-B: alternáló

AA-BB-AA-BB-AA-BB-AA-BB: statisztikus

AAA-C-AAA-C-AAA
| |
B B
graftozott

Polimer szerkezete

- Elsődleges: monomerek sorrendje
- Másodlagos: azonos konformációjú egységek rendszeri struktúrája
- Harmadlagos: goudyodás ~ globális felület
- Negyedleges: több felületből álló komplex egység